

Η συμβολή του Εθνικού Τυπογραφείου στην εξέλιξη της Δημόσιας Διοίκησης

Της κ. Μάρως ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Σε όλα τα σύγχρονα κράτη έχει θεσπιστεί οι άξιες λόγου κρατικές πράξεις, νομοθετικές και άλλες, δηλαδή κείμενα, που αποτελούν πηγές δικαίου, να δημοσιεύονται σε επίσημο κρατικό φύλλο. Στην αρχή η δημοσίευση σκοπό είχε να γνωστοποιήσει τα επίσημα αυτά κείμενα στους πολίτες. Με τη δημοσίευση αυτή οι διοικούμενοι πληροφορούνται τους νόμους και τους κανόνες δικαίου, που μας διέπουν.¹ Τα κείμενα αυτά καταχωρούνται σε μία επίσημη εφημερίδα του κράτους, στη λεγόμενη «Εφημερίς της Κυβερνήσεως».

Ιστορική αναδρομή

Όλες σχεδόν οι Κυβερνήσεις του αγωνιζόμενου για την ανεξαρτησία του Έθνους, κατέβαλαν πολλές προσπάθειες οργάνωσης τυπογραφικών μονάδων προκειμένου να δημοσιοποιούν τις πράξεις τους, όμως οι αντίξοες συνθήκες και οι ανάγκες του αγώνα δυσκόλευαν και τις περισσότερες φορές ματαίωναν την όποια δήποτε προσπάθεια.

Όταν ξέσπασε η Επανάσταση του 1821 δεν υπήρχε κανένα τυπογραφείο στον ελληνικό χώρο από την Πελοπόννησο ως τη Θεσσαλία. Οι Αρχές της Επανάστασης προσπάθησαν με μεγάλο ενδιαφέρον για τη δημιουργία τυπογραφείου και την έκδοση εφημερίδας.

Η δημιουργία της δημόσιας τυπογραφίας κατά την περίοδο αυτή, στηρίχτηκε κυρίως στις εισφορές Ελλήνων και φιλελλήνων της Ευρώπης (κυρίως Άγγλων και Γάλλων) με τη μορφή χρηματικών δωρεών ή αγοράς και αποστολής εξοπλισμού.²

Ως καταλληλότερη πόλη που επιλέχτηκε για το πρώτο τυπογραφείο της περιόδου αυτής ήταν η Καλαμάτα. Το τυπογραφείο αυτό, το έστησε τον Ιούλιο του 1821 ο Κωνσταντίνος Τόμπρας με πιεστήριο που είχε στείλει ο Δημήτριος Υψηλάντης. Στο τυπογραφείο αυτό έγινε η εκτύπωση της διακήρυξης του Δημ. Υψηλάντη «Προς τους Έλληνες» και στο ίδιο εκδόθηκε η πρώτη έντυπη εφημερίδα του αγωνιζόμενου έθνους, η «Σάλπιγξ Ελληνική», η οποία ήταν επίσημο όργανο της Επανάστασης, με εκδότη και συντάκτη το θεολόγο και κληρικό Θεόκλητο Φαρμακίδη.³

1. Βλ. Γεωρ. Παπακαιζής: *Σύστημα του ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού Δικαίου*. Αθήνα, 1991, σ. 171. Δημ. Κόρσος: *Διοικητικό Δίκαιο, Γενικό μέρος. Τρίτη έκδ. ενημερωμένη και συμπληρωμένη από την Μ. Ε. Κόρσου-Παναγοπούλου*. Αθήνα, 2005, σ. 150.

2. Βλ. Ευαγ. Βουτσινάκης: *Εθνικό τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως*. Αθήνα, 2005, σ. 23.

3. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. Αθανασόπουλος: *Η Δημοσιότητα. Δωδεκάτη έκδοση*. Αθήναι, 2005, σελ. 78.

Όταν η Διοίκηση υπό την ηγεσία του Αλ. Μαυροκορδάτου, εγκαταστάθηκε στην Κόρινθο το 1822, μεταφέρθηκε και το τυπογραφείο, το οποίο συνέχισε να τυπώνει κυβερνητικά έντυπα μέχρι την εισβολή του Δράμαλη, οπότε εγκαταλείφθηκε και καταστράφηκε.

Αφότου καταστράφηκε το τυπογραφείο στην Κόρινθο (1822) η Διοίκηση δεν διέθετε οργανωμένο τυπογραφείο. Στις αρχές του 1824 εγκαταστάθηκε τυπογραφείο στην Ύδρα. Προκειμένου να γνωστοποιηθούν οι πράξεις της Διοίκησης, εκδόθηκε διάταγμα,⁴ που δημοσιεύτηκε σε φύλλο της εφημερίδας, «Ο Φίλος του Νόμου». Σύμφωνα με αυτό η εφημερίδα αυτή καθίσταται η επίσημη «Εφημερίς της Διοικήσεως και της νήσου Ύδρας». Έτσι, δημιουργήθηκε η πρώτη με επίσημο χαρακτήρα εφημερίδα της επαναστατικής περιόδου. Στην Ύδρα τυπώθηκε και το αναθεωρημένο στο Άστρος προσωρινό πολίτευμα της Ελλάδος, «Νόμος της Επιδάυρου».⁵

Ο «Φίλος του Νόμου» συνέχισε την έκδοσή του μέχρι το 1927. Από το 1824 άρχισαν να εκδίδονται εφημερίδες όπως: «Ελληνικός Τηλέγραφος» στο Μεσολόγγι και η «Εφημερίς των Αθηνών» στην Αθήνα.

Η Υπηρεσία Εθνικού Τυπογραφείου είναι, ως γνωστό, μία από τις πρώτες που συγκροτήθηκαν Δημόσιες Υπηρεσίες από την επανάσταση του 1821. Μόλις το 1825 διοργανώθηκε και λειτούργησε στο Ναύπλιο, όπου ήταν η έδρα της Διοίκησης, με υποτυπώδη τεχνικά μέσα η πρώτη κρατική τυπογραφική υπηρεσία, που ονομάστηκε «Τυπογραφία της Διοικήσεως». Η έδρα της Δημόσιας Τυπογραφίας άλλαξε ανάλογα με την εξέλιξη του αγώνα.

Στις 29 Σεπτεμβρίου 1825 με διάταγμα του Εκτελεστικού Σώματος, μετά από πρόταση του Βουλευτικού, αποφασίστηκε η σύσταση τυπογραφείου και εφημερίδας της Διοικήσεως. Για τη θέση του συντάκτη προτάθηκε ο Θ. Φαρμακίδης, ο οποίος μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, εξέδωσε προκήρυξη και γνωστοποίησε την ίδρυση της νέας εφημερίδας υπό τον τίτλο «Γενική Εφημερίς της Ελλάδος», που η έκδοσή της συνεχίστηκε επί επτά χρόνια στο Ναύπλιο και στην Αίγινα. Θεωρείτο κυβερνητικό όργανο και ήταν άμεσα συνδεδεμένη, τόσο με την κυβέρνηση, όσο και με τα δημόσια οικονομικά.

Η έκδοση της «Γενικής Εφημερίδας της Ελλάδος» περιείχε «πρώτον μεν τους νόμους και τας λοιπάς πράξεις της Σ. Βουλής και τας προκηρύξεις και διατάγματα της Σ. Κυβερνήσεως· δεύτερον δε παντοδαπὰς ειδήσεις εσωτερικάς τε και εξωτερικάς, των οποίων αι φέρουσαι το επίθετον αξιωματικά θέλουν θεωρείσθαι βεβαιώταται· και τρίτον πάν ό,τι ωφελεί ή ευχαριστεί μετά τινός ωφελείας την περιέργειαν».⁶

Έτσι, κλείνει η περίοδος που η Διοίκηση δημοσιοποιούσε τις πράξεις της χρησιμοποιώντας ιδιωτικά τυπογραφεία και εφημερίδες και αρχίζει η περίοδος της επίσημης ιδιοκτητής δημόσιας τυπογραφίας και εφημερίδας.⁷

Η Τυπογραφία της Διοικήσεως παρέμεινε στο Ναύπλιο μέχρι τον Οκτώβριο του 1826. Ύστερα ακολουθώντας τη Διοικητική Επιτροπή μεταφέρθηκε στην Αίγινα. Στην Αίγινα

4. Αριθ. 972 της 14 Απριλίου 1824.

5. Βλ. Ευαγ. Βουτσινάκης: *Εθνικό τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως*. Αθήνα, 2005, σ. 38.

6. Βλ. Γ. Δημακόπουλος: *Η Διοικητική οργάνωσις της Ελληνικής Πολιτείας 1827-1833*. Αθήναι, 1970, σ. 90.

7. Του ίδιου, ό.π., σ. 41.

η Τυπογραφία της Διοικήσεως παρέμεινε για πέντε μήνες και μετά ακολουθώντας και πάλι τη Διοικητική Επιτροπή εγκαταστάθηκε το 1827 στον Πόρο και μετονομάστηκε «Τυπογραφείο της Κυβερνήσεως». Όλες αυτές οι μετακινήσεις της έδρας της Κυβέρνησης και του τυπογραφείου σχετίζονται, τόσο με την έκβαση του αγώνα, όσο και με τις εξελίξεις στο εσωτερικό πολιτικό πεδίο.

Ο Θ. Φαρμακίδης ανήκε στην αντιπολιτευόμενη μερίδα και για το λόγο αυτό στις αρχές του Ιουνίου του 1827 παραιτήθηκε από το αξίωμά του. Η Αντικυβερνητική Επιτροπή διόρισε ως αντικαταστάτη του τον Γ. Χρυσίδη. Συγχρόνως, η υπηρεσία του τυπογραφείου μετονομάστηκε σε «Τυπογραφία της Κυβερνήσεως» και μεταφέρθηκε στο Ναύπλιο και στη συνέχεια επονομάστηκε «Εθνική Τυπογραφία».⁸

Το καθεστώς αυτό διατηρήθηκε μέχρι την άφιξη του Κυβερνήτη, οπότε επήλθε πλήρης αναδιοργάνωση της υπηρεσίας αυτής. Τον Σεπτέμβριο του 1830 ο Κυβερνήτης αποφάσισε να μεταφερθεί η έδρα του τυπογραφείου από την Αίγινα στο Ναύπλιο. Τον Φεβρουάριο του 1831 υπεβλήθη στην Κυβέρνηση από τον Ανδρέα Μουστοξύδη, στον οποίο είχε ήδη ανατεθεί η επιστασία του τυπογραφείου, σχέδιο κανονισμού εργασίας του «εν Αιγίνη τμήματος της Εθνικής Τυπογραφίας», το οποίο αφού εγκρίθηκε από τον Κυβερνήτη αποτέλεσε τον πρώτο οργανισμό του «Εν Αιγίνη Εθνικού Τυπογραφείου».⁹ Επί πλέον κρίθηκε σκόπιμο να αλλάξει και ο τίτλος της επίσημης εφημερίδας από «Γενική Εφημερίς της Ελλάδος» σε «Εθνική Εφημερίς».

Η «Εφημερίς της Κυβερνήσεως» στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος

Από τα πρώτα νομοθετήματα της Αντιβασιλείας ήταν αυτό της 1 (15) Φεβρουαρίου 1833, με το οποίο ιδρύθηκε η «Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος», στο Ναύπλιο μέχρι τις 5 Νοεμβρίου 1834. Τον Δεκέμβριο 1834 με διάταγμα, που εκδόθηκε από τον Όθωνα στις 10 (22 Δεκεμβρίου 1833), η Εθνική Τυπογραφία εγκαταστάθηκε στην Αθήνα σε δημόσιο κτίριο (πρώην δικαστήρια Σανταρόζα), όπου παρέμεινε μέχρι το 1905.

Η «Εφημερίς της Κυβερνήσεως» αναγνωρίσθηκε πλέον ως το μοναδικό κρατικό έντυπο μέσω του οποίου θα γνωστοποιούνται οι πράξεις των Αρχών του νεοσύστατου κράτους, στην ελληνική και γερμανική γλώσσα.

Το πρώτο διάταγμα, που αφορά στο Εθνικό Τυπογραφείο, με διακριτικό τίτλο «περί διοργανισμού του Βασιλικού Τυπογραφείου» εκδόθηκε «Εν ονόματι του Βασιλέως» από την αντιβασιλεία στο Ναύπλιο στις 10 (22) Δεκεμβρίου 1833.¹⁰

Η εποπτεία του «Βασιλικού», όπως ονομάστηκε, τυπογραφείου ανατέθηκε στην επί των Εκκλησιαστικών και της Δημόσιας Εκπαιδεύσεως Γραμματεία, όπως ονομάζονταν τότε τα υπουργεία, υπό τη διεύθυνση ενός υπουργικού συμβούλου ή ενός υπουργικού γραμματέα, τον οποίο διορίζε ο υπουργός.¹¹

8. Μ. Βενετισανοπούλου: *Η θεσμική διαδρομή της ελληνικής δημόσιας διοίκησης*. Αθήνα, 2002, σ. 77.

9. Βλ. Ευαγ. Βουτσινάκης: *Ό.π.*, σ. 55.

10. Αριθ. 42/25-12(6-1)-1833 φύλλο της *Εφημερίδας της Κυβερνήσεως*.

11. Βλ. Ευαγ. Βουτσινάκης: *Ό.π.*, σ. 68.

Τα έξοδα για την έκδοση της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως καλύπτονται από το Εθνικό Ταμείο και γι' αυτό εγγράφεται σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό της Γραμματείας Εσωτερικών.

Με την ενηλικίωση του Όθωνα, την 1η Ιουνίου 1835, η «Εφημερίς της Κυβερνήσεως» εκδίδεται πλέον μόνο στην ελληνική γλώσσα.

Με το Β.Δ. της 26ης Αυγούστου (7 Σεπτεμβρίου) 1838 «περί του οργανισμού της Βασ. Τυπογραφίας και Λιθογραφίας» απέκτησε η Βασ. Τυπογραφία και Λιθογραφία «οργανισμό απλούστερον και οικονομικότερο».

Με την κατάργηση της βασιλείας του Όθωνα και της αντιβασιλείας της Αμαλίας, το «Βασιλικό Τυπογραφείο» μετονομάστηκε σε «Εθνικό Τυπογραφείο» και η αρίθμηση των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως αρχίζει και πάλι από τον αριθμό 1 με ημερομηνία 15 Οκτωβρίου 1862. Την ονομασία αυτή, η οποία κατοχυρώθηκε το 1887 με νόμο, διατηρεί μέχρι σήμερα.

Τον Οκτώβριο 1869 εκδόθηκε ο νόμος ΤΑΒ «περί των εργασιών του Εθνικού Τυπογραφείου»¹² και σύμφωνα με το άρθρο 1 επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες του Εθνικού Τυπογραφείου και Λιθογραφείου και τα μόνα έργα αυτού είναι:

- της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως,
- των πρακτικών των συνεδριάσεων της Βουλής, καθώς και κάθε άλλη εργασία της, των αποφάσεων του Αρείου Πάγου,
- όλων των φορολογικών και άλλων εντύπων και γενικών διαταγών, καθώς και κάθε άλλης εκτυπωτικής εργασίας, που είναι απαραίτητη για τη λειτουργία των υπουργείων, όπως επίσης των εντύπων του Εθνικού Πανεπιστημίου και της Βιβλιοθήκης,
- της αρχαιολογικής εφημερίδας, των εγγράφων, που εκδίδει η Επιτροπή του Εθνικού στόλου και η Επιτροπή των Ολυμπίων και κληροδοτημάτων, η λιθογράφησε κάθε σχεδίου που έχει σχέση με το δημόσιο.¹³

Την 23η Αυγούστου 1882 εκδόθηκε το διάταγμα «περί κανονισμού της υπηρεσίας του Εθνικού Τυπογραφείου ως προς την έκδοσιν και δημοσίευσιν της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως κ.λ.». ¹⁴ Με το διάταγμα αυτό ρυθμίζονται θέματα, που αφορούν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, όπως: ο τρόπος αρίθμησης των ΦΕΚ, τα περιεχόμενα στην πρώτη σελίδα, η δημιουργία ευρετηρίων ΦΕΚ, ο τρόπος παραλαβής της δημοσιευτέας ύλης, η διαδικασία έγκρισης για δημοσίευση, η τήρηση αρχείου δοκιμίων, ο χρόνος εκτύπωσης και κυκλοφορίας, ο χρόνος έναρξης των συνδρομών και η διαδικασία είσπραξής τους, ο προσδιορισμός των αντιτύπων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.¹⁵

Το διάταγμα αυτό αντικαταστάθηκε με το «περί κανονισμού της εκδόσεως και δημοσίευσως της εφημερίδος της Κυβερνήσεως»,¹⁶ το οποίο όμως στην ουσία επαναλάμβανε τις περισσότερες από τις ρυθμίσεις του παραπάνω διατάγματος. Διαιρούσε όμως για πρώτη φορά την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ανάλογα με το περιεχόμενο της δημοσιευτέας ύλης σε ξεχωριστά τεύχη.

12. ΦΕΚ 43/23-10-1869.

13. Βλ. Ευαγ. Βουτσινάκης: 'Ο.π., σ. 92, 94.

14. ΦΕΚ 86/27.8.1882.

15. Βλ. Ευαγ. Βουτσινάκης: 'Ο.π., σ. 100.

16. ΦΕΚ 506/31.12.1884.

Μετά την παραίτηση της κυβέρνησης Χ. Τρικούπη και το διορισμό του Θ. Δεληγιάννη, ως προέδρου του Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργού Οικονομικών, ψηφίστηκε ο νόμος ΑΣΝΔ' «περί μεταρρυθμίσεως του ΑΝΔ' νόμου περί καταχωρήσεως διαταγμάτων εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως».¹⁷ Σύμφωνα με το νόμο αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δεν θα δημοσιεύεται πλέον ολόκληρο το κείμενο, αλλά μόνο περίληψη του περιεχομένου των διαταγμάτων, που αφορούν διορισμούς, προαγωγές, παύσεις και μεταθέσεις των δημοσίων υπαλλήλων.

Με την επιστροφή του Χ. Τρικούπη στην εξουσία, μετά τις εκλογές της 4.1.1887, ψηφίζεται ο νόμος ΑΧΚΘ' «περί του προσωπικού του Εθνικού Τυπογραφείου και λιθογραφείου».¹⁸ Σύμφωνα με το νόμο αυτό, το προσωπικό διακρίνεται σε δύο κατηγορίες: σε προσωπικό υπαλλήλων και σε προσωπικό εργατών. Στην διοικητική ιεραρχία διακρίνεται θέση ενός διευθυντή.

Τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που αφορά στην οργάνωση και λειτουργία του Εθνικού Τυπογραφείου επιχείρησε να εισαγάγει ο νόμος ΒΡΕΣΤ' «περί οργάνισμού του Εθνικού Τυπογραφείου».¹⁹ Για την λειτουργία του Εθνικού Τυπογραφείου και την έκδοση της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, αρμόδιο είναι το Υπουργείο των Οικονομικών και καταργούνται οι θέσεις του Διευθυντή της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και του βοηθού του στο Υπουργείο των Εσωτερικών.

Το καλοκαίρι του 1907 έγινε η μετεγκατάσταση του Εθνικού Τυπογραφείου στο κτίριο της οδού Καποδιστρίου, που στεγάζεται μέχρι σήμερα.

Το 1911 δημοσιεύτηκε ο νόμος ΓΨςΓ' «περί αυξήσεως του προσωπικού του Εθνικού Τυπογραφείου»²⁰ με τον οποίο εισάγονται επίσημα η στιχοτυπία (λινοτυπία) και η μονοτυπία στην παραγωγική διαδικασία του Εθνικού Τυπογραφείου.

Με το Β.Δ. «περί διαιρέσεως της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, κανονισμού της δημοσιευτέας εν αυτή ύλης κ.λ.»,²¹ δημιουργήθηκαν τρία τεύχη (Α', Β' και Γ') και το παράρτημα της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

**Κωνσταντίνος ΓΕ.
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

Καθηγητής Παντείου
Πανεπ. Κοιν. και Πολ. Επιστημ.,
Πανεπιστημίου Αθηνών (Επισκ.),
Ex Ch.L.U.L. Bruxelles, Ex Int.
I.I.A.P., Paris

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Β' ανατύπωση

Αθήναι, 2000

17. ΦΕΚ 89/Α'/5.8.1885.

18. ΦΕΚ 1/Α'/2.1.1888.

19. ΦΕΚ 34/Α'/18.2.1893.

20. ΦΕΚ 144/Α'/14.6.1911.

21. ΦΕΚ 201/Α'/16.9.1917.

Σύμφωνα με τον Α.Ν. 91/1967, «περί οργανώσεως, λειτουργίας και αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως»,²² που εξέδωσε η «Κυβέρνηση των Συνταγματάρχων» δέκα επτά υπηρεσίες, εντάσσονται στη διάρθρωση του Υπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως. Μεταξύ αυτών και το Εθνικό Τυπογραφείο, το οποίο επί 131 χρόνια ήταν υπό την εποπτεία του Υπουργείου των Οικονομικών και καθορίζονται εκ νέου οι αρμοδιότητές του. Μετά από εξουσιοδότηση του εν λόγω νόμου εκδόθηκε το Β.Δ. 617/1967, «περί οργανώσεως και λειτουργίας των Υπηρεσιών του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβερνήσεως»²³ και το άρθρο 19 αυτού αναφέρει, ότι η Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου «είναι αρμόδια διά την εκτύπωσιν, διαχείρισιν και διανομήν»:

- α. Της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.
- β. Των κειμένων της Νομοθετικής Λειτουργίας.
- γ. Των υπό των Δημοσίων Υπηρεσιών χρησιμοποιούμενων εντύπων και πάσης φύσεως υπηρεσιακών και λοιπών εκδόσεων.
- δ. Των εκδόσεων εκείνων, αίτινες καίτοι μη καθαρώς υπηρεσιακού χαρακτήρος, κρίνονται υπό του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως ως εξυπηρετούσες Εθνικούς σκοπούς».

Η περίοδος 1971-1974 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως περίοδος «περιφοράς» του Εθνικού Τυπογραφείου από υπουργείο σε υπουργείο. Συνολικά τέσσερις ήταν οι μετακινήσεις της αρμοδιότητάς του, ήτοι:

Στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβερνήσεως, στο Υπουργείο Κυβερνητικής Πολιτικής, μετά την κατάργηση του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβερνήσεως, στη Γενική Γραμματεία Πρωθυπουργού, μετά την τροποποίηση του Ν.Δ. 957/1971 «περί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων», στο Υπουργείο Οικονομικών - Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.²⁴

Την 1η Ιανουαρίου 1975 το Εθνικό Τυπογραφείο από το Υπουργείο Οικονομικών υπάγεται και πάλι στο Υπουργείο Προεδρίας Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.Δ. 216/1974 «περί συστάσεως Υπουργείου Προεδρίας Κυβερνήσεως».²⁵ Με το διάταγμα αυτό καθορίζεται, ότι όλα τα θέματα, που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού και στην οικονομική λειτουργία του Εθνικού Τυπογραφείου υπάγονται στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Διοικητικού του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβερνήσεως.

Νέα μηχανήματα ηλεκτρονικής τυπογραφίας (μονάδες φωτοστοιχειοθεσίας) άρχισαν να εγκαθίστανται στην παραγωγική διαδικασία σταδιακά από το έτος 1985. Το Εθνικό Τυπογραφείο προσπαθεί να μεταβεί στις νέες μορφές οργάνωσης και λειτουργίας μέσα σ' ένα κλίμα έντονης αντιπαράθεσης και σύγχυσης. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκαν αρκετές εκτυπωτικές μονάδες σε διάφορες δημόσιες υπηρεσίες (Υπ. Οικονομικών, Δημ. Τάξης, Παιδείας, Εθνικής Άμυνας κ.ά.). Επίσης, η Βουλή δημιουργεί ιδική της εκτυπωτική μονάδα για την εκτύπωση των Πρακτικών των Συνεδριάσεων. Η εκτυπωτική αυτή

22. ΦΕΚ 139/Α'/10.8.1967.

23. ΦΕΚ 186/Α'/30.10.1967.

24. Βλ. Ευαγ. Βουτσινάκης: Ό.π., σ. 244.

25. ΦΕΚ 367/Α'/7.12.1974.

μονάδα άρχισε να λειτουργεί από το 1988 και έτσι σταμάτησε η εκτύπωση πρακτικών, νομοσχεδίων και άλλων κοινοβουλευτικών κειμένων στο Εθνικό Τυπογραφείο.

Προκειμένου να γίνει αποκέντρωση των σημείων πώλησης των ΦΕΚ, συμπεριλήφθηκε διάταξη στο Ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις»²⁶ και παρείχε το δικαίωμα η Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή φωτοαντίγραφά της, καθώς και άλλα βιβλία και έντυπα του δημοσίου να διατίθενται και από τις Νομαρχίες ύστερα από κοινή απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Εσωτερικών. Για τον λόγο αυτό θα συστηνόταν στις Νομαρχίες ειδικό Γραφείο Διάθεσης ΦΕΚ και θα οριζόταν υπόλογος διαχειριστής από το προσωπικό της Νομαρχίας και το Εθνικό Τυπογραφείο, που θα υποχρεωνόταν να παρέχει τον αναγκαίο εξοπλισμό για τη λειτουργία τους (φωτοαντιγραφικό και σφραγιστικό μηχάνημα). Τα έσοδα από τη δραστηριότητα αυτή θα αποδίδονταν κατά ποσοστό 80% στο Εθνικό Τυπογραφείο και κατά 20% στην οικεία Νομαρχία. Πέντε μήνες αργότερα, με το Ν. 2266/1994²⁷ η διαδικασία είσπραξης και κατανομής των εσόδων αντικαταστάθηκε και οι υπόλογοι υποχρεωνόταν να καταθέτουν όλες τις εισπράξεις στην πλησιέστερη δημόσια οικονομική υπηρεσία υπέρ του δημοσίου, το οποίο αναλάμβανε την κάλυψη των τυχόν εξόδων μέσω του κρατικού προϋπολογισμού.²⁸

Σημαντική τομή στο σύστημα προσλήψεων των δημοσίων υπαλλήλων επέφερε ο Ν. 2190/1994 «Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης»²⁹ και ως αρμόδιο όργανο όριζε το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ).

Με διάταξη του Ν. 2349/1995 προβλέφθηκε, ότι «Εφεξής το πλήρες κείμενο όλων των προκηρύξεων του ΑΣΕΠ για την πλήρωση θέσεων σύμφωνα με το Ν. 2190/1994 δημοσιεύεται μόνο στο τεύχος Προκηρύξεων ΑΣΕΠ».

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1995 το Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης συγχωνεύτηκε με το Υπουργείο Εσωτερικών αποτελώντας έκτοτε το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και μετά την σύσταση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης το Εθνικό Τυπογραφείο υπάγεται σε αυτή, αν και ουσιαστικά την άμεση εποπτεία μέχρι σήμερα ασκεί ο Υπουργός Εσωτερικών.

Το 1995 άρχισε η εκτέλεση του έργου εκσυγχρονισμού του Εθνικού Τυπογραφείου. Το έργο περιλαμβάνει την δημιουργία και εγκατάσταση συστημάτων προεκτύπωσης, ψηφιακής εκτύπωσης και τετράχρωμης εκτυπωτικής μηχανής καθώς και την δημιουργία ιστοσελίδας του Εθνικού Τυπογραφείου για την ηλεκτρονική διάθεση των ΦΕΚ. Το βιβλιοδετείο επίσης απέκτησε την δυνατότητα να επεξεργάζεται νέα προϊόντα με μεγαλύτερη ταχύτητα και αξιοπιστία, οι εργασιακοί χώροι έγιναν περισσότερο λειτουργικοί και ευπρόσωποι, η πληροφορική μπήκε ως εργαλείο στην καθημερινή πραγματικότητα κ.ά.

Συνεχίζεται...

26. ΦΕΚ 121/Α'/20.7.1994.

27. ΦΕΚ 218/Α'/13.12.1994.

28. Βλ. Ευαγ. Βουτσινάκης: Ό.π., σ. 313.

29. ΦΕΚ 28/Α'/3.3.1994.